

PROFESORUL MARIN DINU LA A 85-A ANIVERSARE

Deopotrivă, Facultatea de Istorie a Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Muzeul de Istorie a Moldovei și Institutul de Arheologie din Iași sărbătoresc, la începutul lunii mai, una dintre personalitățile arheologiei românești, care și-au pus amprenta asupra învățământului și cercetării arheologice din „dulcele târg al Eșilor”: profesorul Marin Dinu.

O viață întreagă s-a dedicat muncii la catedră și cercetărilor arheologice preistorice din Moldova, îndeosebi perioadei de tranziție de la epoca eneolitică la epoca bronzului, îndrumând studenți, profesori din învățământul preuniversitar, organizând șantiere arheologice, entități științifice, deschizând mereu drumuri în cunoașterea preistoriei din spațiul moldav.

S-a născut la 8 mai 1925, în localitatea Poiana Lacului, jud. Argeș. Primele clase le-a frecventat în localitatea natală, pentru ca apoi să urmeze Seminarul Teologic „Neagoe-Vodă” de la Curtea de Argeș, pe care îl absolvă în 1946. S-a înscris la Universitatea din București, unde a urmat cursurile de Facultății de Istorie, având ca profesori mari personalități ai cercetării arheologice românești de la mijlocul secolului trecut: Ion Nestor, Emil Condurachi, Dionisie M. Pippidi, Dumitru Berciu și alții. După încheierea studiilor universitare (1951), este numit pentru o foarte scurtă perioadă (1 septembrie – 15 noiembrie 1951) preparator la Institutul Pedagogic din București, iar apoi preparator la Facultatea de Istorie-Geografie a Universității din Iași (15 noiembrie 1951), unde va prezenta și diploma de stat (1952), susținând seminariile la disciplina *Istoria universală veche*.

Odată cu venirea la Iași, profesorul Marin Dinu începe o fructuoasă activitate la catedra (1 octombrie 1952 – 1 octombrie 1961: asistent universitar; 1 octombrie 1961 – 1 octombrie 1971: lector titular provizoriu; 1 octombrie 1971 – 15 septembrie 1991: lector titular definitiv; 15 septembrie 1991 – 1 octombrie 1996: conferențiar universitar) și pe numeroase șantiere arheologice, până la momentul retragerii, în anul 1995.

A fost și este membru al mai multor societăți profesionale: Societatea Numismatică Română, Consiliul Științific al Institutului Român de Tracologie, Societatea de Științe Istorice, Asociația Oamenilor de Știință, Uniunea Internațională de Științe Pre- și Protoistorice (UISPP).

În cei 45 de ani de profesorat a susținut numeroase cursuri și seminarii generale sau speciale, cu diferite teme din preistoria până la sfârșitul mileniului I d. Hr.: *Istoria veche a României*, *Istorie antică universală*, *Preistorie generală*, *Introducere în arheologie*, *Muzeologie generală*, *Probleme fundamentale ale istoriei României*, *Neoliticul pe teritoriul României*, *Originea și periodizarea culturii Cucuteni*, *Perioada de tranziție*

de la neolitic la epoca bronzului, Cultura Horodiștea-Erbiceni, Dacia în timpul dominației romane, Continuitatea elementului autohton în primul mileniu.

A coordonat numeroase teze de licență în domeniul Istoriei vechi a României, precum și lucrări științifice și metodice pentru obținerea gradului I în învățământul preuniversitar. Nu mai puțin importantă a fost activitatea de coordonare a Cercului Științific Studentesc de Istorie Veche și Arheologie, precum și coordonarea practicii de specialitate arheologică pe șantierele școală ale facultății, unde s-au format numeroși arheologi, unii ajunși în înalte funcții academice.

În aceeași măsură, ca profesor la *Alma Mater Jassienis*, a căutat întotdeauna să ofere un cadru propice pentru dezvoltarea arheologiei ca știință, reorganizând, în 1969, Seminarul de Arheologie (care a existat doar embrionar în perioada interbelică) ca un veritabil laborator de formare și cercetare arheologică, după modelul german. Pentru buna desfășurare a activităților din cadrul Seminarului, profesorul Marin Dinu a obținut un spațiu adecvat (Casa Catargi), unde a organizat un laborator de restaurare, un cabinet de desen, un laborator foto, depozite arheologice, un muzeu didactic și săli de studiu.

Ca arheolog, preocupările sale științifice s-au axat în special pe studiul perioadei de tranziție spre epoca bronzului pe teritoriul est-carpatic, având numeroase contribuții, cu recunoaștere internațională la înalt nivel, la prospectarea din perspectivă arheologică a unuia dintre cele mai importante fenomene culturale ale preistoriei, anume indo-europenizarea. Cercetările numeroase din siturile cunoscute sau descoperite de Domnia sa – Valea Lupului (1953–1957), Dolheștii Mari (1957–1958), Erbiceni (1966–1969), Horodiștea (1969–1970), Foltești (1971–1973), Stoicani (1971–1973) etc. – i-au permis definirea unor noi culturi care au evoluat pe teritoriul Moldovei (cultura amforelor sferice, cultura Horodiștea-Erbiceni), precum și urmărirea relațiilor dintre acestea și culturile anterioare sau contemporane (Cucuteni, Gorodsk, Usatovo, Jamnaia, Foltești-Cernavoda II). Unele dintre aceste rezultate au stat la baza tezei de doctorat, pe care a susținut-o în 1978, sub coordonarea profesorului Mircea Petrescu-Dîmbovița (*Complexul cultural Horodiștea-Foltești. Contribuția noilor cercetări arheologice la problema perioadei de tranziție de la eneolitic la epoca bronzului din zona est-carpatică a României*).

În aceeași măsură, profesorul Marin Dinu s-a preocupat și de cunoașterea culturii Cucuteni, rezultatele obținute îndeosebi pe șantierele de la Valea Lupului și Cucuteni-*Dâmbul Morii* (1961–1965) aducând precizări asupra stilurilor decorative de pe ceramică, care au permis o mai bună periodizare a acestei civilizații, îndeosebi a fazelor A–B și B.

Cercetări arheologice au fost întreprinse de profesorul ieșean și în situri aparținând epocii bronzului, precum și în cele ale civilizației getice de la est de Carpați. Este indiscutabil meritul său în recuperarea, restaurarea și punerea în valoare a remarcabilului tezaur getic de obiecte de aur (aproximativ 2,20 kg) descoperit la Băiceni (com. Cucuteni, jud. Iași), precum și cercetarea (1977–1978, 1989) și valorificarea muzeistică a necropolei tumulare din punctul *Gosanu-Pietrărie* de la Cucuteni. Aici, în 1984, a fost realizat un impresionant muzeu, cu o arhitectură originală, ce conservă *in situ* cel mai mare tumul al necropolei, probabil un mormânt princiar.

În toți acești ani, profesorul Marin Dinu a redactat și publicat numeroase studii, articole și voci în numeroase și prestigioase reviste și enciclopedii din țară și străinătate. De asemenea, a beneficiat de numeroase stagii de documentare (Bulgaria: Plovdiv și Stara-Zagora – 1962; Polonia: Lublin, Cracovia și Varșovia – 1972; Ucraina: Odessa și Kiev – 1976) și a participat la congrese, simpozioane și colocvii din țară sau străinătate: Congreșele UISPP de la Praga (1966), Belgrad (1971) și Bratislava (1991), Congresul Internațional de Tracologie de Constanța-Mangalia (1996), Simpozionul de la Nitra (1969), dedicat culturii Baden, colocviile de la Verona (1972) și Dubrovnik (1979), dedicate începuturilor epocii bronzului în Europa și problemei indo-europenilor, precum și la colocviul româno-italian organizat la Iași (1996) privind raporturile dintre romanitatea orientală și Italia meridională. A susținut mai multe conferințe la universități din țară și străinătate: Cracovia, Lublin (1972), Freiburg (1977), Chișinău (1976), Bari (1995).

Cu ocazia aniversării celei de a 85-a primăveri, toți cei care i-au fost studenți și colaboratori de-a lungul timpului îi urează profesorului Marin Dinu cele mai calde urări de sănătate, putere de muncă pentru definitivarea proiectelor științifice și un călduros *La mulți ani!*

VASILE COTIUGĂ